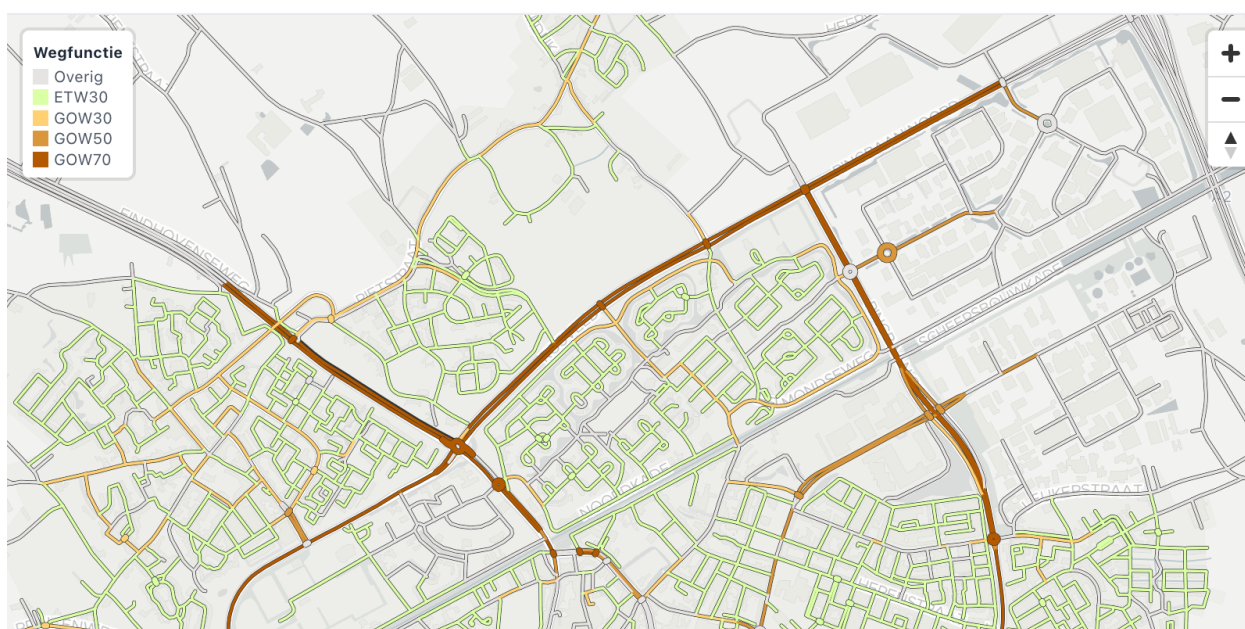

Nieuwe kijk op verkeersveiligheid: wegcategorisering 2.0

Giedo Donkers · 26 april 2022

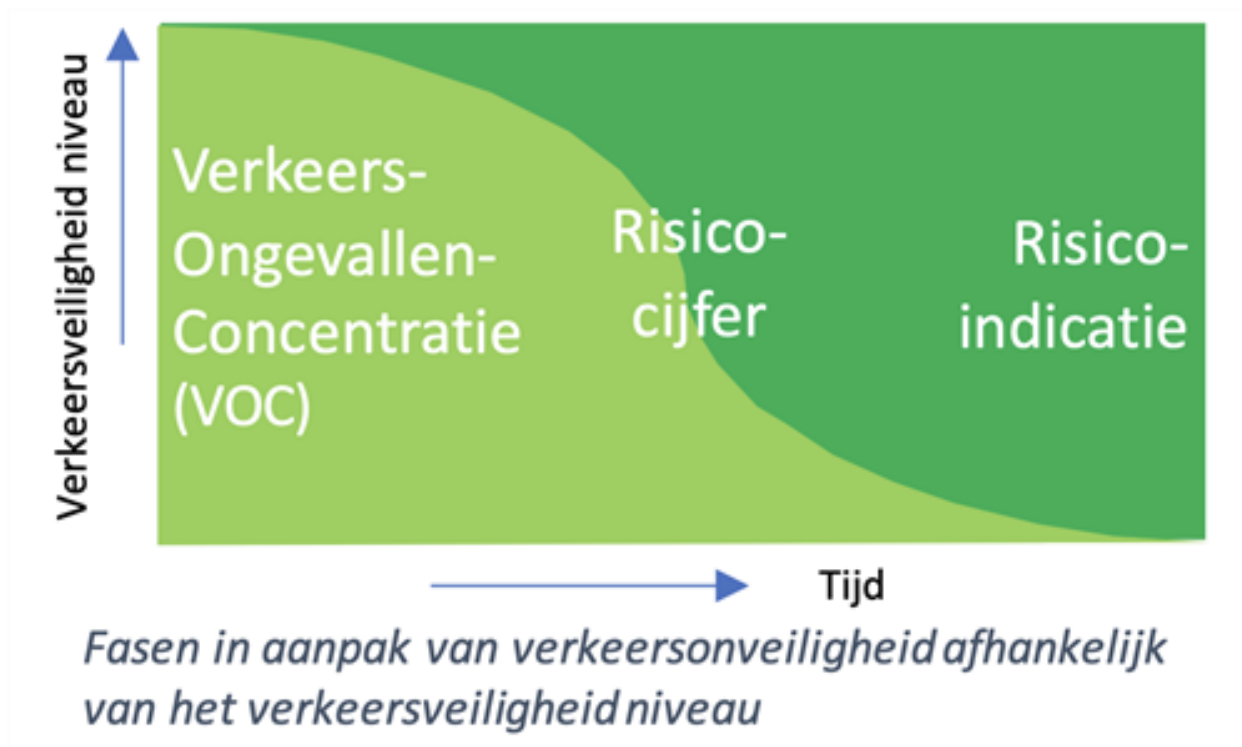
Primeur! VIA komt met een kersverse kaart met een totaal nieuwe insteek, veel breder dan alleen ongevallen- en snelheden. In dit artikel vertellen we je waarvoor deze kaart een uitkomst biedt, zeker voor gemeenten, en je 'm dus niet mag missen!

Vraag gebruikers wat VIA doet en het antwoord zal luiden “ze werken met ongevallen- en snelhedendata”. En dat klopt! Daarom zal het als een verrassing komen dat VIA nu met een nieuwe kaart komt met een totaal nieuwe insteek, veel breder dan alleen ongevallen- en snelheden. De kaart is het resultaat van een unieke methodiek, ontwikkeld door VIA, die helpt met verkeersveiligheid, leefbaarheid én bereikbaarheid. De kaart ondersteunt gemeenten met het definiëren van: wat wil ik nu precies met mijn wegennetwerk? Welk lokaal beleid gaan we inzetten in relatie tot het landelijk/EU-beleid? Het bijzondere is dat de ‘Wegfunctie-kaart’ wordt gemaakt op basis van alle beschikbare data, zodat elke gemeente direct een start kan maken. We toonden de kaart als primeur aan bezoekers van het NVVC. De reacties waren zo enthousiast dat direct enkele gemeenten als ‘pilot’ met de kaart wilden starten. In de periode tot de zomer lanceren we stapsgewijs de kaart en de achterliggende methodiek. In dit artikel vertellen we je waarvoor deze kaart een uitkomst biedt, zeker voor gemeenten, en je 'm dus niet mag missen!

Ongevallen

Ongevallengegevens blijven natuurlijk belangrijk. Het SPV-beleid is daarnaast ook gericht op risicogestuurd werken. Hoe de transitie te maken van werken met sec ongevallen naar risicobeleid? Wij merken dat vooral gemeenten ons hierbij om hulp vragen. Want waar te beginnen? Wij schieten te hulp bij het maken van deze overstap naar risico-gestuurd werken gecombineerd met een Duurzame Wegcategorisering. De signaalfunctie uit ongevallengegevens blijft én ongevallengegevens staan aan de basis van een risicobenadering die zowel curatief als preventief kan werken: een kritische combinatie van omstandigheden oftewel een conflictsituatie. Conflictsituaties zijn gebonden aan een locatie, doelgroep of omstandigheid (niet-locatie gebonden) en verschillen door de functie, vormgeving en gebruik. Dat betekent overstappen van een VOC-gerichte aanpak naar het werken met risicocijfers.

De mens centraal

Waarom komen we nu met de nieuwe wegfunctie-kaart? Net nu de Deep Dives (onze online 'meetings' met gebruikers en een demonstratie van de software) zo goed aanslaan en we zien dat het gebruik van de ongevallen- en snelhedensoftware toeneemt. Waarom gebruikers weer laten wennen aan een compleet nieuwe tool? Het antwoord is simpel: het kan niet anders. Het verkeer is enorm in verandering, we zijn op weg naar een vitale mobiele samenleving. Hierbij staat de mens, en dan vooral de lokale bewoner, centraal. De woonomgeving dient veilig en leefbaar te zijn en het verkeer is te gast. Het verkeer is bovendien makkelijker aan te passen dan de locatie van woningen, winkels en scholen. De kaart gaat dan ook uit van 'omgeving' en 'weg'. Een nieuwe kijk op de wegcategorisering is noodzakelijk. De VIA Software

gaat mee in die verandering.

Eerste ervaringen

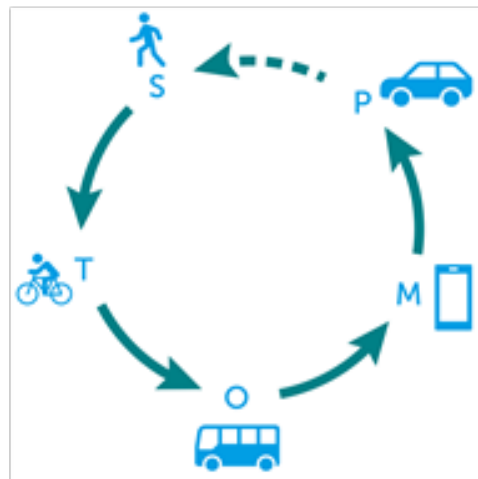
14 april toonden we op het NVVC voor het eerst de 'Wegfunctie-kaart'. De kaart zit nog in de bèta-fase en is beschikbaar voor een proefperiode. Een echte primeur dus! De bezoekers prezen vooral de compleet nieuwe insteek. Ze vonden de kaart verfrissend en waren verrast dat de kaart een advies geeft voor de gehele gemeente, het complete wegennetwerk, wat bijdraagt aan meer grip en overzicht. Het voorziet in de behoefte aan meer sturing en biedt praktische handvatten voor het maken van beleid. Enkele gemeenten waren zo enthousiast dat ze zich spontaan aanmeldden voor een pilot. De feedback hieruit nemen we mee in de verdere ontwikkeling.

Duidelijke doelen

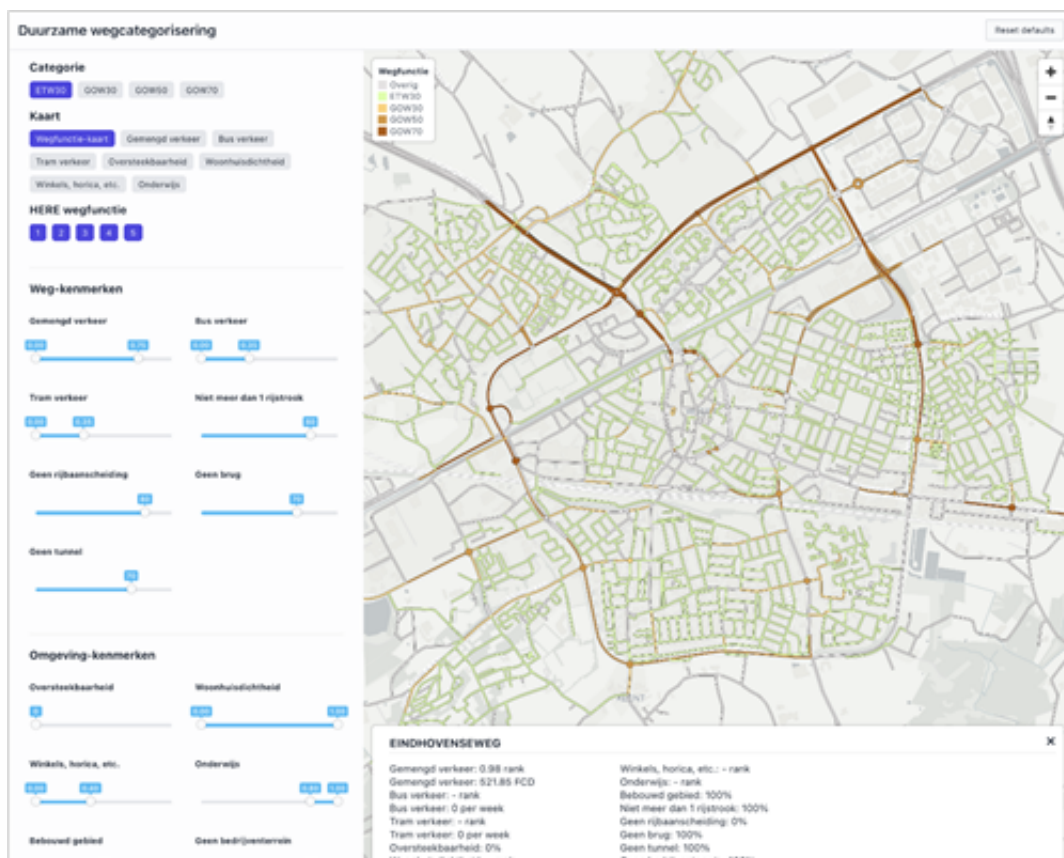
Hoe dan opnieuw kijken naar de wegategorisering? Met de komst van de 'nieuwe' **GOW30** (gebiedsontsluitingsweg-functie gecombineerd met verblijfsgebied-functie snelheid van 30 km/u) en de invoering van **ISA** (Intelligent Speed Assistant, een slimme snelheidsbegrenzer die in de EU sinds 2022 stapsgewijs verplicht wordt) komt de wegategorisering voor verkeersveiligheid opnieuw in beeld. Bij VIA pakken we dit op én plaatsen verkeersveiligheid in relatie met andere actuele ontwikkelingen zoals **Hubs** (plek waar verschillende duurzame (deel)-vervoerswijze bij elkaar komen), **STOMP** (waarbij de prioriteit eerst naar Stappen, dan Trappen (fiets), vervolgens Openbaar vervoer, Mobility as a Service en dan pas naar Personenwagens), het EU-beleid van **SUMP** (Sustainable Urban Mobility Plan waarin een brede samenhang van bereikbaarheid, leefbaarheid en veiligheid in combinatie met toegankelijkheid en aantrekkelijkheid) en het **Klimaatakkoord** (Nederlandse uitwerking van internationale afspraken). Kortom, een Duurzame Wegategorisering!

Zoals u ziet, deze Duurzame wegategorisering-methodiek gaat veel verder dan alleen verkeersveiligheid op basis van ongevallen- en snelhedendata. De doelen en maatregelen spreken voor zich en zijn ieder meegenomen in de nieuwe kaart & methodiek van VIA. De uiteenlopende en diverse doelen worden in de kaart samengepakt tot een praktische en gebruiksvriendelijke kaart waar je direct mee uit de voeten kunt. Gemeenten kunnen zich bezighouden met de vraag: waar gaan we ons in onze gemeente op richten? Wat werkt voor onze gemeente?

Zelf aan de knoppen draaien

De eerste stap waarbij de kaart helpt is om beleidsregels op te stellen m.b.t. omgeving en weg. De kaart bevat omgevings- en wegdata zoals woningdichtheid, openbaar vervoer, weginrichting en verkeersintensiteiten. Vervolgens kan de gemeente de wegfunctie-limiet-combinatie afleiden en toetsen of het resultaat leidt tot een logische netwerkopbouw. Daarnaast bevat de kaart de KPI's voor 'verkeersveiligheid', 'leefbaarheid' en 'bereikbaarheid' om projecten te prioriteren. Met diverse 'schuifjes' kunnen gemeenten letterlijk aan de knoppen draaien. De kaart past zich direct aan tot een 'advieskaart'.

Hoe nu verder

De ontwikkeling van deze software gaat vanuit een nieuwe invalshoek: waar VIA eerst 'probleemkaarten' ontwikkelde (kaarten die laten zien waar aandacht nodig is) is deze kaart eigenlijk een beleidsondersteunende methodiek die door software wordt gestuurd. De implementatie gaat daarom ook op een nieuwe manier. We nemen de gebruiker mee in de implementatie van methodiek & kaart en releasen daarom stapsgewijs. Op korte termijn komt de eerste versie van de kaart beschikbaar in de software. We organiseren 'Special Deep Dives' waarin we precies uitleggen hoe de kaart werkt en wat de gedachte erachter is. Uiteraard is de documentatie in de maak, wat kan dienen als naslagwerk. Gebruikers informeren we bovendien via onze mailings, zodat ze precies op de hoogte zijn van het verloop van het proces. Wordt vervolgd dus!